

Stockholm 2020-09-22

Socialdepartementet

Enheten för socialtjänst och funktionshinderspolitik

S2020/04542/SOF

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar från Forum – idéburna organisationer med social inriktning avseende

Utökad målgrupp för Allmänna arvsfonden Ds 2020:9

Forum ser mycket positivt på att utöka Allmänna arvsfondens målgrupp och anser att denna målgrupp på sikt bör ökas ytterligare.

Sverige och vår nordiska modell står i dag inför många stora framtida utmaningar. En befolkning som blir allt äldre, ökande arbetslöshet, minskade resurser till välfärden och omställningen till ett hållbart samhälle är några exempel. Undersökningar visar att vi framöver får väldigt svårt att finansiera vår gemensamma välfärd om vi inte hittar nya metoder och lösningar. Den stora innovationskraften på det sociala området finns i föreningslivet, men vi behöver nya finansieringsformer för att stödja denna utveckling. De pengar som idag fryser inne hos arvsfonden skulle kunna frigöra än mer kraft.

Vi uppskattar också ambitionen att tydligt betona arvsfondens primära syfte att dela ut arvsmedel framför förvaltning. Allmänna arvsfonden är en viktig aktör för att stärka det breda civilsamhället och dess förmåga till innovation och utveckling. Stödet från fonden får positiva effekter för hela samhället.

Med vänlig hälsning

Patrik Schröder
Ordförande

Forum – idéburna organisationer med social inriktning

5. Allmänna arvsfondens stödgivning

Forum ser mycket positivt på ambitionen att tydligt betona Allmänna arvsfondens primära syfte att dela ut arvsmedel framför förvaltning. Allmänna arvsfonden är en viktig aktör för det breda civilsamhället, där många har verksamhet riktad till de målgrupper som omfattas och de medel som delas ut ger positiva effekter för möjligheterna för civilsamhället att stå för social innovation och utveckling av samhället i stort.

5.2 Arvsfonsdelegationens stödgivning

En viktig fråga för civilsamhällets organisationer är att handläggningstiden är så kort som möjlig. Eftersom en utökad målgrupp kan antas medföra fler ansökningar och högre arbetsbelastning på handläggare för kvalitetsgranskning och uppföljning så förväntar vi oss att resurser även skjuts till för fondens administration.

Vi ser även fortsatt utrymme för förbättringar av mindre och mer resurssvaga organisationers möjligheter att söka. För att få största möjliga effekt av Arvsfondens medel är det viktigt att inte bara organisationernas målgrupp utvidgas, utan att även Arvsfondens uppdrag i termer av att förenkla den administrativa processen att söka och ge stöd i ansökningsprocessen.

Det har visat sig att det är väldigt få sociala organisationer som beviljats medel ur Arvsfonden. Med tanke på vilket ansvar dessa organisationer tar i form av socialt arbete och engagemang till och för Arvsfondens målgrupper, även efter den föreslagna utvidgningen, är detta anmärkningsvärt. Myndigheten bör se över vilka insatser som kan tillämpas för att öka antalet beviljade ansökningar inom organisationskategorin ”sociala organisationer”.

5.5 Allmänna arvsfondens legitimitet

Vi tror att dessa effekter är viktiga för förtroendet för arvsfonden och att utvidgade målgrupper kan stärka både dessa effekter och detta förtroende ytterligare. Vi delar således utredningens uppfattning att intresset för att låta kvarlåtenskap tillfalla Allmänna arvsfonden kan öka om målgruppen utvidgas.

6. Överväganden och förslag

6.2 Utvidgad målgrupp

Forum delar utredningens analys att riskerna för undanträngning av befintliga målgrupper på är små, då fonden har en så pass god ekonomi. Det vill säga att det idag finns mer medel än vad som delas ut.

6.4 Medel för målgruppen äldre

Forum har [tidigare varit positiva till en utvidgning](#)¹ av fondens målgrupper och kritiska till att resurser som skulle kunna användas för utveckling ackumuleras i fonden. I förlängningen anser Forum att fondens målgrupper bör ökas ytterligare till att omfatta betydligt fler och bredare målgrupper.

Vi vill poängtera att civilsamhället ofta skapar värden för fler än bara de direkta målgrupperna. Och att fler, inte minst band utsatta grupper, gynnas av ett starkare civilsamhälle.

Samtidigt vill vi varna för den uppdelning av målgrupper och riktade insatser som åläggs civilsamhället. Civilsamhället har ett stort behov av resurser för samordning, samverkan och universellt förebyggande åtgärder för att stärka samhället för alla och många organisationer arbetar med olika specifika målgrupper parallellt, där verksamhet där människor med olika bakgrund och förutsättningar möts. Civilsamhället är kort sagt mer än bara organisationer för stöd till olika specifika och avgränsade målgrupper. Ett tydligt exempel är civilsamhällets snabba mobilisering för flyktingar under hösten 2015. Det var ett resultat av goda förutsättningar och redan väl fungerande infrastruktur hos civilsamhället. Det fanns lokaler, personal och kunskaper som snabbt kunde skifta målgrupp. Medel från Allmänna arvsfonden är i första hand ett stöd för utveckling och innovation, men en positiv bieffekt är ett stöd för denna grundläggande infrastruktur för att stötta sig själva, varandra och andra.

Att utöka målgruppen och därmed även det totala stödet till civilsamhället innebär en ökad aktivitet i civilsamhället. Detta stärker tilliten, ökar samverkan och främjar graden av lokal organisering. Detta i sin tur är centrala aspekter för att öka delaktigheten och stärka demokratin, vilket är en tydlig målsättning för arvsfonden. Och detta gäller för hela samhället, inte enbart för de specifika målgrupperna.

Därför anser Forum att det är positivt att utöka målgruppen till att omfatta även äldre, och att detta är ett bra steg på vägen till en ytterligare utvidgning.

6.5 Arvsfondsdelegationen

När ändamålet för Allmänna arvsfonden breddas ska kvalifikationskraven för Arvsfondsdelegationens ledamöter utökas till att även omfatta god kunskap om den nya

¹ <https://www.mynewsdesk.com/se/socialforum/pressreleases/utvidga-allmaenna-arvsfondens-uppdrag-930379>

målgruppen äldre personer. Detta är förstås viktigt för att kunna hålla en god dialog med de organisationer som verkar på fältet och förstå och korrekt bedöma inkomna ansökningar. Forum har goda erfarenheter av kontakt med tjänstemän inom fonden och bedömer att deras sakkunskap om civilsamhällets förutsättningar samt om hur villkoren för barn och unga och människor med funktionshinder samspelar med andra former av särskilda behov och behovet av röstbärande. Vi förväntar oss att denna höga nivå upprätthålls och vid behov regleras för att garanteras för framtiden.